

11 Miniproject: Wartaal

De laatste paragraaf van elk blok heet Miniproject. In die paragraaf krijg je de stof uit een of meer andere paragrafen op een nieuwe, leuke manier aangeboden. Er staan veel praktische opdrachten in die je alleen, in tweetallen of in groepjes maakt. Je gaat dus actief aan de slag!

Het eerste miniproject 'Wartaal' vervangt paragraaf 9 (Over taal) en 10 (Gedicht) en gaat over gedichten. Je verzamelt poëzie, je schrijft zelf bijzondere gedichten en je maakt een gedichtenkrant. Overleg met je docent(e) of je alleen werkt, samen of in een groepje. Lees voor je aan de slag gaat alle opdrachten door.

Ziekenhuis

Zo weg was ik nog nooit.
Kon ik de stilte maar
Uit de kamer vegen
Tegen de gordijnen praten
Of mezelf oplaten als een vlieger.

Kon ik maar slapen en dromen
Van thuis
Geen dokter, geen zuster
Geen pijn in mijn buik.

En later vertellen
Over het ziekenhuis.

Uit: Johanna Kruit, *Als een film in je hoofd.*

Ach, wat zielig

Eerst is het een lammetje
straks wordt het een rammetje
dan eet je hem op
zonder huid en haar
en zonder zijn kop
vanwege het gekkekoeiengevaar.

Van grote dieren
eet je de spieren
en wil je het niet weten
dan moet je geen vlees eten.

Schooltaal

Echt, ik wil best wat leren
maar als ik het moet noteren
snap ik er niets van.

Ik krijg het warm en koud
ga compleet knock-out
heb totaal geen plan.

Dat is nou schooltaal
weten wij allemaal.
Dat is moeilijk doen als het makkelijk kan.

Schrijven is hetzelfde als noteren
maar als ze willen dat we wat leren
waarom noteren ze geen schrijven dan?

Ik ga er altijd zo dwars van doen
en leg op de tafel mijn modderschoen
De meester zegt er wat van.

'Dat doe je thuis toch ook niet?'

Nee, dat klopt helemaal.
Ik ben schoolbrutaal.

Wartaal

Wartaa

Bedrijf met weinig om het lijf

Zeg kerel, alles kits?
We geven je even een belletje.

Die toko van Frits?
Nou, dat wordt zijn laatste spelletje.

Met die typemiep die hij daar heeft lopen
kan hij beter een andere ballenbak kopen.

Opa

Opa keek vaak in onze tuin
naar die zeven sprietjes gras,
en daar zag opa dan een koe
die er helemaal niet was.

En later, in het ziekenhuis,
kon hij verwonderd vragen
waarom ze toch de buitenmuur
uit zijn kamer hadden geslagen.

Voor opa was het doodgaan
dus niet zoiets als nacht:
het was de steeds grotere ruimte
die hij voor zichzelf had bedacht.

Uit: Willem Wilmink,
Verzamelde liedjes en gedichten.

Norrig

De mannen in de bajes
moeten brommen
in de bruidssuite.

De bruidjes van dat gajes
nogal domme
denken blij
'Daar mag ik bij!'

Maar dat mag niet.

Oerend hard

De padvark liep
in een spoedlokvat
de kit reed hem knel

De wegpiraat sliep
je raadt het al
die nacht in de cel

Allegaartje

Een maidje met ontbijtje uit West-Friesland
ontmoette een leipe gast op het strand.
Hij zei: 'Heb je soms doekoe of kip voor mij?'
Zij zei: 'Wil je de portemeknip erbij?'

Opdracht 39

- 1 Lees de theorie van paragraaf 9 (*Over taal*).
- 2 Zoek in de gedichtenkrant op bladzijde 40 en 41 zo veel mogelijk woorden die horen bij de volgende talen:
 - een buitenlandse taal, zoals Afrikaans en Engels;
 - een streektaal, zoals West-Fries en Achterhoeks;
 - managertaal;
 - bajestaal;
 - jongeren- of straattaal;
 - schooltaal (één woord).
- 3 Noteer de woorden en hun betekenis. De opdrachten in paragraaf 9 kunnen je daarbij helpen.

Opdracht 40**Gedichten zoeken**

- 1 Lees de theorie van paragraaf 10 (*Gedicht*).
- 2 Zoek op internet of in een poëziebundel een gedicht van minimaal drie strofen dat weinig of geen rijm bevat. De tekst en de bron heb je straks nodig voor je gedichtenkrant.
- 3 Zoek op internet of in een poëziebundel een gedicht dat veel rijm bevat. Het moet over gedachten en gevoelens gaan. De tekst en de bron heb je straks nodig voor je gedichtenkrant.

Opdracht 41**Gedichten schrijven**

Schrijf bij de volgende talen een kort gedicht, waarbij je een paar woorden uit die taal gebruikt. Als je alleen werkt, kies je er drie uit. Als je in een groepje werkt, schrijf je zes gedichten.

- 1 Een buitenlandse taal, zoals Afrikaans, Arabisch, Engels enzovoort.
- 2 Een streektaal, zoals West-Fries, Achterhoeks, Limburgs enzovoort.
- 3 Een groepstaal, zoals managertaal, bajestaal enzovoort.
- 4 Jongeren- of straattaal.
- 5 Schooltaal. (Tip: Schoolwoorden vind je in paragraaf 5.1.)
- 6 Je thuistaal. (De woorden zijn vrij.)

Opdracht 42**Gedichtenkrant maken**

Maak de gedichtenkrant op twee A4-vellen of op één A3-vel.

- 1 Verdeel de twee opgezochte en de drie of zes zelfgemaakte gedichten mooi over de pagina's.
- 2 Zoek bij een paar gedichten passende illustraties of maak zelf tekeningen.
- 3 Vermeld bij de gedichten en afbeeldingen van andere mensen de bron, bijvoorbeeld de naam van de dichter of het adres van de website.
- 4 Verzorg de opmaak en bedenk een leuke titel voor de gedichtenkrant.